

رویکردهای روانشناختی

در

ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات
مرتبط با مواد و رفتارهای اعتیادآور

(راهنمای کاروردها برای متخصصان بالینی)

مولفان

دکتر جهانگیر کرمی

دکتر محمدجواد بگیان کوله مرز

معجبتی بختی

فرشته زارعی

دکتر مریم ضابط

امید محمدی

سرپرست نویسندگان و ویراستار:

دکتر محمدجواد بگیان کوله مرز

عنوان و نام پدیدآور	رویکردهای روانشناختی در ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات مرتبط با مواد و رفتارهای اعتیادآور: راهنمای کاربردی برای متخصصان بالینی / گردآوری جهانگیر کرمی... [و دیگران
مشخصات نشر	اراک: کتاب ونوس، ۱۳۹۶
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۷۸۰۶-۲-۴
رده بندی کنگره	۱HV ۱۳۹۶۵۸۰۱/۹
موضوع	سوء مصرف مواد --- جنبه‌های روان‌شناسی Substance abuse -- Psychological aspects
موضوع	اعتیاد --- جنبه‌های روان‌شناسی Drug addiction -- Psychological aspects
شناسه افزوده	کرمی، جهانگیر، ۱۳۴۴ - گردآورنده
شناسه افزوده	بگیان، محمدجواد ۱۳۶۴ - ویراستار
رنه بندی دیویی	۳۶۲/۲۹
شماره کتابشناسی ملی	۴۷۵۰۰۱۸

رویکردهای روانشناختی در ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات مرتبط با مواد و رفتارهای اعتیادآور

مؤلفان: دکتر جهانگیر کرمی، محمدجواد بگیان کوله مرز، مجتبی بختی، فرشته زارعی، مریم ضابط، امید محمدی

چاپ و صحافی: گوتنبرگ

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

تاریخ چاپ: سال ۱۳۹۶

قیمت: ۳۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۸۰۶-۲-۴

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری‌های این کتاب متعلق به دانشگاه علوم پزشکی لرستان است و تکثیر آن منوط به کسب اجازه کتبی از دانشگاه می‌باشد. پزشکی لرستان می‌باشد.

مراکز پخش

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری غربی، روبروی اداره پست، پلاک ۱، طبقه اول، واحد ۲ تلفن:

۶۶۹۷۶۶۷۸/۶۶۹۷۶۴۹۹

فروشگاه ۱: خیابان انقلاب روبروی دانشگاه، پاساژ فروزنده، طبقه همکف، پلاک ۳۳۳ تلفن: ۶۶۴۷۸۹۴۷

فروشگاه ۲: خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و فخر رازی، روبروی نشر جیحون، فروشگاه کتب پزشکی، ۶۶۴۹۹۲۱۴

فروشگاه ۳: قلهک، خیابان زرگنده، دانشگاه آزاد اسلامی، کتابفروشی دانشگاه تلفن: ۲۲۶۲۲۶۰۵

فروشگاه ۴: اراک، میدان سرداران جنوب بیمارستان ولیعصر، مجتمع پارس، نشر کتاب ونوس. تلفن: ۰۸۶۳-۲۲۴۶۳۵۷

فروشگاه ۵: بجنورد، خیابان ۱۷ شهریور جنوبی، نبش کوچه پرتانی، پلاک ۳۱۳، فروشگاه نشر حیدری، تلفن ۰۵۸-۲۲۲۶۳۵۵۸

فروشگاه ۶: خرم‌آباد دانشگاه علوم پزشکی کمالوند-فروشگاه نشر حیدری تلفن: ۰۸۶۳-۲۲۴۴۸۸۳

و کتابفروشی‌های معتبر سراسر کشور

اعتیاد به مواد مخدر یکی از مشکلات بهداشتی و اجتماعی قرن حاضر و از مهم‌ترین دغدغه‌های فکری و یکی از ناگوارترین آسیب‌های اجتماعی است. اعتیاد نه تنها منجر به آسیب‌های شدید و عمیق جسمی و روانی در فرد مبتلا می‌گردد، بلکه باعث آسیب‌های اجتماعی متعدد نظیر طلاق، بزهکاری و بیکاری هم می‌شود. مطالعات زیادی نشان داده است که اغلب بیماران دچار سوء مصرف به‌طور هم‌زمان به بیماری‌های جسمی متعدد مبتلا هستند. هم‌چنین این افراد با احتمال مرگ و میر بیشتر مواجه‌اند، به نحوی که افراد دچار سوء مصرف مواد به‌طور متوسط ۱۳/۸ سال کمتر از سایرین عمر می‌کنند.

موقعیت استریک ایران و قرار گرفتن آن در کنار کشورهایی هم‌چون افغانستان و پاکستان که از تولیدکنندگان عمده مواد مخدر در جهان می‌باشند و از ظرفی ترانزیت و عبور و مرور مواد مخدر از کشور ما به جهت ویژگی‌های خاص منطقه‌ای از مصرف داخلی مواد مخدر را تشدید کرده است. بر اساس گزارشات سازمان ملل متحد از ۷۷۰۰ تن مواد مخدر تولیدی افغانستان در سال ۲۰۰۸، سه هزار تن مواد مخدر به ایران وارد شده است. بررسی‌های انجام شده در زمینه میزان شیوع اعتیاد در ایران، همگی مؤید شیوع نسبتاً بالای اعتیاد در کشور هستند.

با در نظر گرفتن نرخ ۳ درصدی رشد جمعیت و طول دو دهه گذشته و شیوع بالاتر اعتیاد در گروه سنی ۱۸-۲۵ سال، بنظر می‌رسد که پدیده اعتیاد در دسته‌های آبریه و تهر انفجار آمیزی خواهد داشت. ارائه آمار دقیقی از تعداد معتادان کشور بدلیل آنکه در حال حاضر در جهان روش واحدی در زمینه همه‌گیری‌شناسی اعتیاد وجود ندارد عملی ناشدنی است. اما براساس حجم کشفیات مواد مخدر، آمار معتادان قاچاقچی و معتاد و پذیرش معتادان در مراکز بازپروری تخمین‌هایی از تعداد معتادان در ایران ارائه گردیده است. اگرچه اعتیاد به‌عنوان یک آسیب اجتماعی، هیچ‌گاه به‌طور کامل ریشه‌کن نخواهد شد، آسیب‌های وارده ناشی از این معضل جهانی و مافیای موجود، نیاز به توجه بیش از پیش به برنامه‌های پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد به‌عنوان سه اصل اساسی کاهش تقاضا را تأکید می‌کند.

هدف از تدوین نسخه اولیه راهنمای بسته آموزشی درمان غیردارویی مصرف مواد برای ارائه‌دهندگان (روانشناسان و پزشکان، روان‌پزشکان، مشاوران، مددکاران و پرستاران) فراهم آوردن یک راهنما بر اساس مداخلات مبتنی بر شواهد جهت درمان بیماران مصرف‌کننده مواد افیونی و محرک است. این راهنما سعی دارد ظرفیت ارائه خدمات بیماران مصرف‌کننده مواد را از طریق افزایش دانش، مهارت، اعتماد به نفس و بهبودی شایستگی و ظرفیت‌های آنان ارتقاء بخشد و نهایتاً افزایش اثربخشی خدمات درمانی برای درمان مصرف مواد و هم‌چنین استاندارد درمانی در پی داشته باشد.

هم چنین این راهنما می تواند به عنوان یک دستنامه به منظور آموزش فنی به درمانگران غیر دارویی باشد. استفاده از مداخلات روانشناختی در مراکز درمانی اجتناب ناپذیر است. پیچیدگی بیماری اعتیاد سبب شده تا رویکردهای جامع متعدد درمانی مورد نیاز باشد. با وجود استفاده از مداخلات روانشناختی و اجتماعی در کنار اقدامات پزشکی و روان پزشکی کماکان میزان موفقیت درمان به طور قابل ملاحظه ای مطلوب نیست. در پژوهش ها مشخص گردیده یکی از عوامل ناکارآمدی درمان، عدم آموزش و تربیت صحیح نیروهای تخصصی مداخله گر در مقابله با اعتیاد است.

لذا ما در این بسته آموزشی سعی کرده ایم از رویکردهای که بر اساس نتایج پژوهش ها اثربخش بوده اند استفاده کنیم در یک مرکز کلی ما در فصل اول این دستنامه به تعریف مفاهیم و اصلاحات می پردازیم در فصل دوم به ارزیابی و مصاحبه اولیه شرح داده می شود و در ادامه در فصل سوم رفتاردرمانی شناختی (CBT) و ساختار جلسه به جلسه این درمان شرح داده شده است، در فصل چهارم نیز ساختار جلسه به جلسه رفتاردرمانی دیالکتیکی (DBT) تنظیم شده است، در فصل پنجم سیم، شده است به شرح رویکرد مشاوره رفتاری مواد و کاهش رفتارهای پرخطر (BDRC) متناسب با مصرف کنندگان مواد افیونی مانند هرویین که احتمال استفاده از سرنگ های مشترک در آنها بیشتر است پرداخته شود تا درمانگران به استفاده از این رویکرد بتوانند به پیشگیری بیماری های مانند سندروم نقص ایمنی اکتسابی (HIV) و هپاتیت بپردازند. در فصل ششم این راهنما به مشاوره مدیریت انکار (DMC) که یکی از مهم ترین مؤلفه های که در مصرف کنندگان مواد وابستگی به مواد وجود دارد پرداخته شود. و با ارائه راهکارهای مناسب بتوان به افراد این آگاهی و بینش را در خصوص انکار داده شود.

در فصل هفتم این راهنما مصاحبه انگیزشی (TIM) که اصل تجربه درمان با معتادان به الکل کسب و تنظیم شده است تشریح و مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل هشتم سعی شده است که ساختار بیست و چهار جلسه ای الگوی تغییر یافته ماتریکس برای مصرف کنندگان مواد محرک آورده شود که ارزیابی این رویکرد در مداخلات مختلف تایید شده است. در نهایت این راهنما به ابزارهای غربالگری، اصول مصاحبه و اقدام های که در مراکز درمان لازم است تهیه و تنظیم شده است.

۱۴	مقدمه
----	-------

فصل اول: تعاریف و مفاهیم اولیه

۲	ماده
۵	اختلال‌های روانپریشی مرتبط با ماده
۵	وابستگی به ماده
۶	سوءمصرف مواد
۱۰	همه گیرشناسی
۱۱	بررسی پژوهشهای دهه ۱۳۷۰، ۱۳۸۰ و ۱۳۹۰ در ایران
۱۳	سبب شناسی
۱۴	عوامل مؤثر در تروما مصرف مواد
۱۷	آسیب پذیری زیستی
۱۸	عوامل روان‌پویایی
۱۸	عوامل خانوادگی
۱۹	همبودی

فصل دوم: ارزیابی و مصاحبه اولیه

۲۲	اصول مصاحبه
۲۲	برخورد با مراجع
۲۳	برقراری ارتباط درمانی (rapport)
۲۵	اتحاد درمانی
۲۷	شرح حال
۲۸	اطلاعات فردی
۲۹	دلایل و حوادثی که منجر به مراجعه شده‌اند
۳۰	سابقه و سیر سوءمصرف مواد
۳۱	مشکلات خلقی و روانپریشی
۳۱	رفتارهای پرخطر
۳۱	روابط خانوادگی
۳۲	کسب اطلاعات از خانواده
۳۲	سابقه بیماری‌های جسمی
۳۳	انتظار مراجع از فرآیند درمان
۳۳	توضیح چارچوب کلی روند درمان
۳۳	نکات مهم در شروع سم‌زدایی
۳۴	ارزیابی آزمایشگاهی مصرف مواد

۳۵..... غربالگری.....

فصل سوم: درمانگری شناختی - رفتاری (CBT)

۴۲..... ساختار بنیادین درمانگری شناختی - رفتاری و چگونگی تحقق آن در درمان مصرف مواد.....

۴۲..... عوامل مربوط به روان درمانگران.....

۴۳..... موضع درمانگر در درمان.....

۴۷..... اصول کلی درمان شناختی - رفتاری.....

۴۷..... ساختار و چارچوب جلسات درمانی.....

۴۹..... کاربرد پل زدن بین دو جلسه.....

۴۹..... تعیین دستور جلسه.....

۴۹..... مرور تکالیف.....

جلسه اول: ایجاد ارتباط اولیه، بیان اهداف، روش کار و بررسی مشکلات موجود در بین اعضای گروه

۵۰..... (مراجعین)، عامل و تعیین هدف.....

جلسه دوم: بررسی عوامل زیر بر زندگی سالم (عوامل جسمانی، روانی اجتماعی و معنوی)، معرفی

۵۲..... موقعیتهای پرخطر، عزت نفس و احترام به خود، بحث گروهی.....

۵۸..... جلسه سوم: آموزش مهارت تحلیل رفتار (A-B-C)، بحث گروهی و ارائه فعالیتهای تکمیلی.....

۶۰..... جلسه چهارم: آموزش حل مسئله، بحث گروهی، ارائه فعالیتهای تکمیلی.....

۶۳..... جلسه پنجم: آموزش مهارت مقابله با استرس، بحث گروهی، ارائه فعالیتهای تکمیلی.....

جلسه ششم: آموزش مهارتهای مقابلهای بینفردی و مهارتهای اجتماعی مطلوب، بحث گروهی، ارائه

۶۹..... فعالیت های تکمیلی.....

جلسه هشتم: آموزش مثبتنگری و کشف نقاط قوت، بحث گروهی، ارائه فعالیتهای تکمیلی فعالیت گروهی

۷۷..... در زمینه مثبت نگری و کشف نقاط قوت.....

جلسه نهم: بازسازی شناختی با جایگزینی افکار منطقی به جای افکار غیرمنطقی، بحث گروهی، ارائه

۸۰..... فعالیتهای تکمیلی.....

جلسه دهم: اصلاح تحریفهای شناختی و روشهای شناختی کنترل خود، بحث گروهی و ارائه فعالیتهای

۸۸..... تکمیلی.....

۹۳..... جلسه یازدهم: آموزش مهارت کنترل خشم.....

۱۰۰..... جلسه دوازدهم: آموزش مهارتهای کنترل خود و هوشیاری، بحث گروهی، ارائه فعالیتهای تکمیلی.....

۱۰۳..... جلسه سیزدهم: آموزش مهارتهای ارتباطی، بحث گروهی، ارائه فعالیتهای تکمیلی.....

۱۰۵..... جلسه چهاردهم: آموزش ایمن سازی در برابر استرس، بحث گروهی و ارائه فعالیتهای تکمیلی.....

فصل چهارم: رفتار درمانی دیالکتیکی (DBT)

۱۱۲..... رفتار درمانی دیالکتیکی (DBT).....

۱۱۳..... محیط بی اعتبار ساز.....

۱۱۵..... مفهوم دیالکتیک.....

۱۱۷..... اهداف درمانی.....

۱۱۸	کاهش رفتارهای تهدیدکننده ی زندگی (رفتارهای خودکشی گرایانه)
۱۱۸	کاهش رفتارهای مخل درمان
۱۱۹	کاهش رفتارهای مخل کیفیت زندگی
۱۱۹	افزایش مهارتهای رفتاری
۱۱۹	افزایش احترام به خویشان
۱۲۰	راهبردهای درمان
۱۲۰	راهبردهای اعتباربخشی
۱۲۴	راهبردهای مساله گشای (راهبردهای تغییر)
۱۲۴	تحلیل رفتاری
۱۲۵	تحلیل راه حل / روشهای تغییر
۱۲۷	مهارت آموزی
۱۲۸	تکنیک مواجهه
۱۲۹	اصلاح شناختی
۱۳۰	راهبردهای دیالکتیکی: مواد بخشش به راهبردهای درمان
۱۳۰	راهبردهای سبک شناختی
۱۳۳	راهبرد مشاوره با بیمار
۱۳۴	آموزش مهارتها در DBT
۱۳۴	ساختار جلسه اول: جهت گیری (تعیین موفقیت)
۱۳۷	ساختار جلسه دوم: ذهن آگاهی
۱۳۹	پیش به سوی ذهن خردگرا: آنچه انجام میدهم
۱۴۰	ساختار جلسه سوم: مهارت تحمل پریشانی (رنج)
۱۴۲	ساختار جلسه چهارم: تحمل پریشانی
۱۴۹	ساختار جلسه پنجم: تحمل پریشانی (رنج)
۱۵۳	تمرین بررسی سودها و زیانها
۱۵۳	ساختار جلسه ششم: تحمل پریشانی (رنج)
۱۵۹	ساختار جلسه هفتم: ذهن آگاهی
۱۶۱	ساختار جلسه هشتم: کارآمدی بین فردی
۱۶۴	ساختار جلسه نهم: کارآمدی بین فردی
۱۶۸	ساختار جلسه دهم: کارآمدی بین فردی
۱۷۲	ساختار جلسه یازدهم: ذهن آگاهی
۱۷۶	ساختار جلسه دوازدهم: تنظیم هیجان
۱۸۵	ساختار جلسه سیزدهم: تنظیم هیجان
۱۸۸	ساختار جلسه چهاردهم: تنظیم هیجان
۱۹۰	ساختار جلسه پانزدهم: خاتمه دادن به درمان

فصل پنجم: مشاوره رفتاری مواد و کاهش رفته‌ریه‌های پر خطر

۱۹۳	فلسفه درمان مشاوره رفتاری مواد و کاهش خطر
۱۹۵	نظریه و فلسفه درمان BDRC
۱۹۷	اجزای کلیدی درمان مشاوره رفتاری مواد و کاهش خطر
۱۹۸	تأکید مثبت
۱۹۹	آموزش و مهارت‌آموزی در BDRC
۲۰۰	اهداف عمومی مداخله درمانی BDRC
۲۰۲	اجزای درمانی BDRC
۲۰۶	اهداف اختصاصی مشاوره در طول درمان BDRC
۲۰۷	توالی جلسات درمان مبتنی بر BDRC
۲۰۹	شکل و ساختار جلسات BDRC
۲۰۹	آماده شدن برای ساختار جلسات درمانی BDRC
۲۱۰	ساختار مشاوره رفتاری مواد (BDRC)
۲۱۰	ساختار و شکل دستورالعمل BDRC
۲۱۰	مرحله یک BDRC ۶ جلسه اول
۲۱۱	معرفی مشاور
۲۱۱	دلایل بیمار برای مراجعه درمانی
۲۱۲	بازخورد مشاور
۲۱۲	مرور کلی درمان
۲۱۴	ارزیابی بیمار و تدوین برنامه درمان انفرادی شده و بازبینی فعالیت‌های روزانه
۲۱۶	بستن اولین قرارداد
۲۱۹	چارچوب کلی و زمانبندی پیشنهادی جلسه اول
۲۲۰	ساختار جلسه دوم درمان مبتنی بر BDRC
۲۲۰	چارچوب کلی و زمانبندی پیشنهادی جلسه دوم
۲۲۱	جلسات ۳ تا ۵ درمان BDRC
۲۲۷	جلسه مروری BDRC (نمونه‌ای از جلسه ۶)
۲۴۱	مرحله دوم درمان: محتوای جلسات ۷ تا ۲۴ درمان مبتنی بر BDRC
۲۴۴	چارچوب کلی و زمانبندی پیشنهادی جلسات ۷ تا ۲۳
۲۴۶	نقش خانواده در BDRC
۲۴۷	جلسات خانواده در BDRC
۲۵۱	آخرین جلسه درمان BDRC خاتمه دادن به درمان
	فصل ششم: مشاوره و مدیریت انکار
۲۵۸	تعریف انکار
۲۵۹	مراتب انکار

۲۵۹	سطح ۱- انکار به عنوان عدم اطلاع.....
۲۶۰	سطح ۲- انکار به عنوان حالت تدافعی آگاهانه.....
۲۶۱	سطح ۳- انکار به عنوان مکانیسم تدافعی ناخودآگاه.....
۲۶۲	سطح ۴- انکار به عنوان توهم.....
۲۶۲	الگوهای انکار.....
۲۶۳	پنج الگوی بزرگتر انکار.....
۲۶۵	هفت الگوی کوچکتر انکار.....
۲۶۷	مدیریت انکار.....
۲۶۸	سیستمهایی برای مدیریت انکار.....
۲۶۹	مشاوره ی مدیریت انکار - فرایند تعاملی.....
۲۸۱	مشاوره ی مدیریت انکار - تمرینهای بالینی.....
۲۹۳	برنامه ی تربیتی خودمدیریتی انکار (DSMT).....
۲۹۵	جلسه ی ۱: فهم انکار.....
۲۹۶	جلسه ی ۲: پنج الگوی بزرگ انکار.....
۲۹۶	جلسه ی ۳: هفت الگوی کوچک انکار.....
۲۹۷	جلسه ی ۴: خودآزمایی انکار.....
۲۹۷	جلسه ی ۵: تجزیه و تحلیل الگوی انکار خود.....
۲۹۷	جلسه ی ۶: مدیریت الگوی انکار خود.....
۲۹۸	جلسه ی ۷: پرهیزکاری و قرارداد درمان.....
۲۹۸	جلسه ی ۸: خلاصه ی زندگی و تاریخچه ی اعتیاد.....
۲۹۹	جلسه ی ۹: بازبینی علائم اعتیاد.....
۲۹۹	جلسه ی ۱۰: طرح بهبود.....

فصل هفتم: مصاحبه انگیزشی

۳۰۲	مصاحبه انگیزشی.....
۳۰۲	تعریف.....
۳۰۸	مراحل تغییر.....
۳۱۰	وظایف درمانگر.....
۳۲۵	مثال:.....
۳۲۵	تکنیکهای مصاحبه انگیزشی.....

فصل هشتم: الگوی درمانی ماتریکس برای مواد محرک

۳۳۸	برنامه درمانی ماتریکس.....
۳۳۸	رویکرد درمان سربایی عمقی ماتریکس.....
۳۳۹	جلسات فردی / مشترک با خانواده و عزیزان.....
۳۴۰	اهداف جلسات انفرادی / مشترک با خانواده و عزیزان.....

۳۴۲	 شکل جلسات و رویکرد مشاوره
۳۵۰	 توضیح محتوای جلسات ساختاری
۳۵۰	 جلسه اول: چرا مواد را ترک میکنم (ترازوی تغییر)
۳۵۶	 جلسه‌های دوم، چهارم و پنجم: شروع کننده‌ها
۳۵۹	 جلسه سوم: سیر بهبودی
۳۶۳	 جلسه ششم: مشکلات عمده در بهبودی: (۱) بی اعتمادی خانواده
۳۶۷	 جلسه هفتم: مشکلات عمده در بهبودی: (۲) کاهش انرژی و توان
۳۷۰	 جلسه هشتم: مشکلات عمده در بهبودی: (۳) مصرف نابهجای دارو و مواد دیگر به عنوان جایگزین
۳۷۲	 جلسه‌های نهم، دهم و یازدهم: وسوسه
۳۷۶	 جلسه دوازدهم: افکار، احساسات و رفتارهای پیش‌ساز مصرف
۳۸۰	 جلسه سیزدهم: اساس بی حوصلگی و افسردگی
۳۸۱	 جلسه‌های چهاردهم و پانزدهم: جلوگیری از عود- فعالیتهای جلوگیری کننده و مستعدکننده عود
۳۸۲	 جلسه شانزدهم: کار بهبود
۳۸۴	 جلسه هفدهم: شرم و عذاب
۳۸۶	 جلسه هیجدهم: مشغول شدن
۳۸۷	 جلسه نوزدهم: انگیزه برای بهبودی
۳۸۷	 جلسه بیستم: راستگویی
۳۸۸	 جلسه بیست و یکم: پاکی کامل
۳۸۹	 جلسه بیست و دوم: روابط جنسی اعتیادگونه
۳۹۰	 جلسه بیست و سوم: پیشبینی عود و جلوگیری از آن
۳۹۱	 جلسه بیست و چهارم: زرتنگ باشید نه قوی
۳۹۲	 پیوست‌ها
۳۹۲	 پیوست شماره ۱ ابزارهای سنجش
۳۹۲	 نیمرخ جامع فرد الکلی (CDP)
۳۹۳	 ابزارهای دیگر سنجش
۳۹۵	 ابزارهایی برای سنجش عوامل شناختی- رفتاری
۳۹۶	 آزمون سرنده سازی الکلیسم میشیگان
۳۹۹	 پرسشنامه سوء مصرف مواد و الکلیسم
۴۰۱	 پرسشنامه خودکارآمدی مربوط به سوء مصرف مواد / الکلیسم
۴۰۲	 پرسشنامه عقاید وسوسه انگیز یا CBQ
۴۰۴	 مقیاس انتظارات در مورد پیامد مصرف الکلی (AOES)
۴۰۷	 آزمون غربالگری سوء مصرف مواد (DAST-28)
۴۰۸	 نمره گذاری و تفسیر
۴۰۹	 مقیاس شدت وابستگی (SDS)

۴۱۰		مقیاس مشکلات سوء مصرف مواد (SPSpy)
۴۱۱		پیوست ۲ تعهد نامه درمان
۴۱۴		پیوست ۳ پرسشنامه برای الگوی مصرف مواد اعتیادآور
۴۱۸		پیوست ۴ پروفایل اعتیاد مادرلی
۴۲۱		پیوست ۵ مصاحبه روانشناسی
۴۲۴		پیوست ۶ گزارش گروه درمانی
۴۲۶		پیوست ۷ فرم پرستار
۴۲۷		پیوست ۸ فرم گزارش مددکاری اجتماعی
۴۲۸		پیوست شماره ۹ فرم ارجاع
۴۲۹		پیوست ۱۰ جدول بگیری مراجعان
۴۳۱		پیوست ۱۱ طرح رمان
۴۳۲		منابع